

[Poul Dam.]

måske betyde, at fremskridtspartiets liv bliver som en strålende komet, der brænder op og falder ned som kul. Det er forkert at behøjede fremskridtspartiet det. Det er godt, at vi ved, hvor fremskridtspartiet står, og jeg tror derfor også, at hr. Erling Olsens betragtninger om, at vi skulle lave en helt anden procedure, er interessante, men ikke særlig gennemtænkte. Jeg skal gå mere ind på dem senere, når der foreligger en afskrift af talen; jeg tror nok, der er nogle konsekvenser af det, som er ganske overordentlig bekymrende.

Men det, der er sagen, er, at hele vor finanslovprocedure er gammeldags og uhenigtsmæssig. Vi arbejder med et meget svært overskueligt budget med stort og småt mellem hinanden, men mangler sammenhængen til et samfundsbudget, til en økonomi i det hele. De samfundøkonomiske konsekvenser af forslagene er sjældent særlig gennemarbejdede, i hvert fald er det ikke krystalklart for offentligheden, for borgerne, for vælgerne, hvad de kommer til at betyde.

Vi har brug for et samfundsbudget, vi har brug for en økonomisk model at arbejde med, og i dette skal finansloven som bevillingslov naturligvis indgå. Det er muligt, at noget sådant ville betyde, at fremskridtspartiets kuglerammeeksempler ville ophøre — det skulle selvfølgelig laves så enkelt, at selv fremskridtspartiet kunne forstå det, om muligt — sådan noget som det med den enlige mor med de to børn, der tjente 52.000 kr. — vi fik aldrig at vide, hvordan hun fik de 52.000 kr., for selv om hun sælger børnene, har hun dem jo kun én gang. Der er ingen bagside på medaljen, siger fremskridtspartiet; der er jo overhovedet ingen medalje.

Men fremskridtspartiet bruger altså det system, vi har, konsekvent, og det er lige så meget systemets fejl som fremskridtspartiets. Vi må i tide sætte et arbejde i gang om den økonomiske planlægnings fremtidige form. Det er for så vidt for sent at snakke om det her ved finanslovsforslagets tredje behandling. Vi tager i det hele taget vore problemer op for sent her i landet, og derfor løser vi dem for dårligt.

Det gælder også de spareplaner og sparebestrebelsers, der har givet sig udslag i det forslag til finanslov, der nu bliver vedtaget. Nogle besparelser var allerede indarbejdet,

inden finanslovsforslaget blev fremsat, andre er yderligere konsekvenser af septemberforliget, og endelig er der de spareaftaler, der kom her i sidste omgang.

Hele dette spareri i den form, som vi har kendt det til bevidstløshed nu igennem en årrække, betyder jo først og fremmest, at vi belaster fremtiden med nye og kostbare problemer. Vi klarer måske visse vanskeligheder i dagens Danmark, men vi skaber selv de problemer, som vi skal slås med om nogle år. Vi skærer ned på daginstitutioner og på andre udgifter til vore børn. Det betyder, at de løber en større risiko for at blive sociale tabere, med de forøgede omkostninger, som det vil medføre i fremtiden. Vi skærer ned på narkokonsulenterne, hvorved vi sikrer os, at de unge, der er ramt af disse problemer, bliver endnu mere kostbare for samfundet og får en endnu ulykkeligere tilværelse. Vi sørger ikke for, at de unge får beskæftigelse, og gør dem dermed til dårligere arbejdskraft i fremtiden og giver dem sociale problemer i fremtiden. Vi sørger ikke for, at de i tilstrækkelig grad får den uddannelse, de har behov for, og dette rammer på fuldkommen samme måde. Det er karakteristisk, at nogle partier — heldigvis ikke regeringen — nu tænker på at sætte en klods for EFG-udviklingen, netop som forståelsen for denne uddannelsesform er ved at komme og på et tidspunkt, hvor det er helt klart, at standsningen af EFGs udbygning vil medføre en væsentlig forringelse af arbejdskraften i fremtidens samfund.

Vi sparer på byggeriområdet, hvilket betyder, at vi får nye og store problemer for lejerne og for ejerne i fremtiden. Vi ved alle, hvilke problemer vi har på dette område på grund af fejlslagen politik i fortiden, og vi fortsætter med at skabe nye problemer, som gør det endnu mere kostbart og endnu vanskeligere i fremtiden. Og vi bruger ikke de år, vi har nu, og den arbejdsløshed, vi desværre har, til det, vi kunne gøre med forholdsvis beskedne samfundsmæssig omkostning, nemlig til udbygning af infrastrukturen og til udbygning af erhvervslivets produktionsapparat; det er jo netop i disse år, det kan gøres, for at vi får et apparat, som vi kan benytte, når opsvinget kommer.

Vi har længe i dette land arbejdet med systemet tidsindstillede bomber. Det var i og for sig mange af de forslag, som vi vedtog